

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio I. An præscribi Decimis possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

287 Assert. IV. Si SS. Pontifex scit ab aliqua Communitate non solvi decimas, non requiruntur ad acquirendam immunitatem 40. anni, sed sufficit minus tempus. Ratio patet: quia si SS. Pontifex non vult obligare, cessat obligatio; hic autem consensus potest præsumi etiam ante lapsum 40. annorum. Unde universim de consuetudine, sciente & tacente Legislatore inducta, cum Panorm. *in c. ult. de Consuet.* & Sylvest. *V. Consuetudo n. 6.* docent Lefs. *l. 2. de Inst. c. 6. n. 45.* Palao *l. c. n. 2.* Delbene *l. c.*

n. 16. & passim Theologi & Canonista, sufficere tempus decennio minus; quin sufficere, bis terve contra legem actum esse. Verum cum non semper ex duobus tribusve contrarijs actibus sciente & dissimulante Principe factis præsumi possit ejusdem consensus in cessationem legis, maximè, si ex hac quæsitum sit jus alteri, uti quæsitum est Ecclesijs per legem de decimis, idcirco Judicis erit arbitrari, quandonam censeri possit Princeps consensisse.

CAPUT IV.

De Exemptis per Præscriptionem.

QUÆSTIO I.

An præscribi decimis possit?

SUMMARIUM.

288. Exemptionem à decimis Clerici præscribunt.
289. Negant hoc multi de laicis.
290. Rationes negandi.

291. Plenam exemptionem etiam laici præscribere possunt.
292. 293. 294. Ratio assertionis.
295. Solutio contrariorum.

288 Immunitatem à solvendis decimis præscribere Clericos posse, receptum esse dicit Covarr. *l. 1. var. c. 17. n. 10.* Verum etiam ab ipfis omnimodam exemptionem, seu ut nullas solvant decimas, præscribi non posse, etiamsi quis per mille

annos viveret, asserunt Domin. *in c. 2. de Præb. in 6. col. ult.* Barbat. *vol. 2. consil. 35. col. 6.* Berlich. *p. 2. concl. 4. n. 24.* ilque omnes, qui tenent, decimas deberi Jure Divino, etiam formaliter sumptas, seu prout sunt determinata fructuum pars.

pars. Alij tamen omnes hanc facultatem præscribendi concedere ipsis videntur, & satis manifestum est ex *c. 6. de Præscript. & c. 1. eod. in 6. vi* quorum Ecclesia contra Episcopum præscribere decimas potest: poterit igitur à fortiori præscribere decimis, cum plus sit eadem colligere, quam non solvere.

289 Igitur Controversia maximè de laicis est. Non posse hos per præscriptionem se eximere ab obligatione præstandi decimas, tradit comunissima Canonistarum, præcipuè antiquorum, sententia, quos sequuntur Guido Papæ *decis. Gratianop. 284. n. 3. Duaren. tr. de sacr. ministr. benef. l. 7. c. 1. Rebuff. de Decim. q. 13. n. 55. Andr. Hispan. regul. decim. q. 1. à n. 11. Borellus in sum. decis. tom. 1. tit. 19. n. 49. Bellamera decis. 40. n. 30. Bellon. vol. 1. consil. 55. n. 7. Hunn. Encyclop. p. 1. tit. 2. c. 2. n. 57.* ubi hanc sententiam judicat verissimam, Crescent. *decis. Rot. Rom. h. t. decis. 108. n. 2.* ac alij Bern. van Espen *p. 2. Fur. Eccles. tit. 33. c. 7. n. 3.* ait, laicum difficulter se eximere posse à decimarum solutione, refertque ex Brouxio *ad Lovetium lit. D. n. 9.* non semel judicatum esse in Gallijs, laicos obligari ad solvendas decimas è suis terris, tametsi à tempore immemoriali eas non solvissent. Idem refert ex Michaële du Peray & Fevretio. Rationes pro hac sententia adduci solent ferè istæ.

290 I. Possessor mala fidei ullo tempore non præscribit. *reg. 2. Fur. in*

6. & c. fin. de Præscript. At is, qui non solvit decimas, est in mala fide, saltem præsumptione Juris, cum contra jus agat. *l. 7. C. de agric. & c. 82. de R. F. in 6. II.* Non solvere decimas idem est ac decimas ex suis agris colligere. Atqui jus colligendi possidere non potest laicus *c. 7. de Præscript.* ergo nec præscribere: cum præscriptio supponat possessionem. III. Decimæ sunt tributa egentium animarum, seu alimenta pauperum. *c. 66. 16. q. 1. & c. 26. h. t.* Igitur præscribi illis nequit, cum subtrahere alimenta idem sit, quod occidere. *l. 4. ff. de agnosc. & al. liber.* Sunt insuper tributum Deo debitum, utpote qui eas sibi reservavit in signum universalis dominij. *cit. c. 26. & c. 33. h. t.* Atqui tributis, utpote Principi in signum subjectionis & dominij debitis non præscribitur. *l. 6. C. de Præscript. 30. ann.* Neque præscribitur obligationibus annuis *l. 7. §. fin. C. eod.* obligatio autem solvendi decimas est annua. IV. Tardiùs, quam oportet, solvere decimas, peccatum est: *sed si tardiùs dare peccatum est, quanto pejus est non dedisse?* inquit S. August. *relat. cit. Can. 66. cum tantò sint graviora peccata, quanto diutius infelicem animam detinent alligatam,* ut dicitur *c. ult. de Consuet.* Denique repeti hïc potest illud Antiquorum Canonistarum, decimas deberi Jure Divino. At contra hoc jus nulla valet præscriptio.

Affert.

291 **A**fferit. Immunitatem à solvendis decimis præscribere possunt non solum Clerici, sed etiam Laici, neque solum quoad quotam, ut loco decimæ solvant v.g. vigesimam, sed etiam plenam, &, ut omnino nihil solvant. Ita sentiunt Covarr. *l. 1. var. c. 17. n. 10.* Suar. *c. 12. à n. 8. & c. 13. n. 1.* Gabr. Vasq. *tr. de Benef. c. 1. dub. 5.* Fern. Vasq. *l. 2. controu. c. 89. n. 10.* Azor *p. 1. Instir. l. 7. c. 26. q. 4.* ubi ait, hanc esse Theologorum opinionem, Mart. Navarr. *l. 3. tit. de Decim. consil. 2. n. 5. & in Manual. c. 21. n. 28.* Sylvest. *V. Decima q. 4.* Henriq. *l. 7. Theol. Moral. c. 27. n. 2.* Moneta *c. 5. n. 106.* Molina *tr. 2. de Just. disp. 7. n. 5.* Lels. *l. 2. c. 39. n. 26.* Carpvov. *p. 2. constit. 2. defm. 4. n. 5.* Palao *tr. 10. disp. un. pun. 5. n. 2.* Delbene *de Immun. Eccl. c. 8. dub. 29. sect. 4.* Guttier. *l. 2. qq. Can. c. 21. n. 64.* Valent. *tom. 3. disp. 6. q. 5. pun. 2.* Laym. *l. 4. Theol. tr. 6. c. 6. n. 10.* ubi dicit veram, & communioem, Canif. *c. 17. n. 16.* Pirhing *h. t. n. 129.* Engel. *cod. §. 3. n. 6.* aliique, quos refert & sequitur Diana *p. 5. tr. 14. resol. 42.* Assertio solum procedit de casu, quo Clericis aliunde provisum est de decenti sustentatione: hæc enim cum iisdem Jure Naturali & Divino debeat, ut non semel dixi, illi prævalere nulla vel consuetudo vel præscriptio potest. Secluso vero hoc casu, etiam laicos præscribere posse, ut loco decimæ solvant partem minorem, ferè omnes con-

veniunt, ut ait Moneta *l. c. n. 105.* & fatetur Rebuff. *l. c. n. 57.* quamvis id non benè deducat ex *c. 4. & 18. h. t.* quia ibi sermo non est de laicis. Igitur de laicis, & plena eorum immunitate, assertio

Probatur I. à fortiori ex ijs, quæ 292 dixi *n. 260.* cum enim integra communitas ab obligatione solvendi decimas consuetudine eximi possit, multò magis eximi poterunt particulares personæ vi præscriptionis, cum minùs præjudicet Parocho, si unus vel alter, uti fit per præscriptionem, hac obligatione se liberet, quàm si per consuetudinem tota communitas.

II. Possunt præscribi decimæ, ut 293 patet ex *c. 1. de Præscript. in 6.* ergo à fortiori potest præscribi decimis; tum quòd hac præscriptione minus damnum affertur Ecclesijs, quàm illà priore; tum quòd posteriori modo solum tollitur obligatio, quæ dominus fundi erat obstrictus Ecclesiæ, priore verò jus positivum tribuitur illi, cui aliàs de Jure non competit: est autem longè plus, jus adversus alterum acquirere, eumque sibi obligare, quàm solum aliquo se onere liberare, quo ipsi eras obstrictus; estque longè favorabilior liberatio, quàm acquiritio. *arg. l. Arrianus ff. de A. & O.* Hinc etsi servus nihil suum habere, & ideo per præscriptionem acquirere sibi non possit, libertatem tamen præscribere potest. Neque obstat, quòd *cit. c. 1.* non de laicorum,

R led

sed solum de Clericorum prescriptione agitur: cum enim Clerico permittatur facultas prescribendi ipsum jus decimandi, non obstante, quod prescribenti Jura resistunt, censendum est, laico competere facultatem obtinendi, quod minus est, seu prescribendi immunitatem, non obstante, quod jus ipsi resistat: hac enim ratione mera ipsi liberatio conceditur, & jus retinendi, quod suum est. Quod uti Juri naturæ vel Divino non repugnat, ita nullo Jure humano vetitum reperitur.

294 III. Si quid obstaret laico, quod minus prescribere hanc immunitatem posset, illud foret, quia non est capax eam possidendi: neque enim alia ratio fingi potest. Atqui hæc ratio nulla est: quia ista immunitas non est aliquid spirituale, uti est jus decimandi, ut observat Covarr. & Fern. Vasq. *ll. cc. exemptio* enim & libertas à jurisdictione vel Jure alterius sacro, per se est aliquid merè temporale; cum sit mera privatio sacri Juris, & retentio, vel recuperatio libertatis à natura concessæ; hæc autem nihil sacrum continet. Unde bene observat Covarr. *l. c.* si hæc exemptio & libertas esset jus spirituale, tunc laici nec immemoriali consuetudine vel prescriptione eam acquirere possent etiam solum quoad quotam, seu, ut loco decimæ partem solverent minorem; quia nulla vel consuetudo vel prescriptio, quam-

vis immemorialis, reddere capaces alicujus juris potest illos, qui verè incapaces existunt; consuetudo enim & prescriptio capacitatem possidendi non tribuit, sed præsupponit. *c. 7. de Prescript. & c. 3. de R. J. in 6.*

Ad I. Arg. in contrarium N. 291 min. posse enim etiam illum, cui jus resistit, prescribere, modò possessionis sit capax, patet ex *c. 4. & 6. de Prescript. c. 1. eod. in 6.* Hoc duntaxat sequitur, quod in tali casu ordinariū prescriptionis tempus non sufficiat, sed requiratur longissimū cum titulo, & sine hoc immemoriale. Ad alterumq. neg. ma. Ille enim, qui non solvit decimas, eas non colligit ex suo fundo, sed fructus suos integros percipit absque deductione decimarum: omnes enim mei agri fructus in meo sunt dominio, quamdiu decima inde pars separata non est, nec ante hanc separationem vel re ipsa factam vel designatione, fructus ulli rationem decimarum habent. Ad 3. R. tametsi ex decimis debeantur eleemosynæ pauperibus, ac illæ propterea dicantur tributum egentium animarum, non tamen quæsitum ipsis jus est ad alimenta ex decimis. Hæcque ordinariè non defunt tum ex alijs decimis & redditibus Ecclesiasticis Clericorum, tum ex liberalitate aliorum fidelium, etiamsi aliqui laici exempti sint ab illarum onere. Quin si deessent, non propterea sequitur, præ-

præscribi hanc immunitatem non posse, sed solum, quod illi, qui præscribunt, teneantur elemosynas erogare, quas erogare tenerentur Clerici, si ipsi decimæ integræ solverentur. Ad illud, quod decimæ sint tributum Deo debitum, & quod contra tributa non admittatur præscriptio, abundè responsum est n. 143. Quod additur, præstationibus annuis præscribi non posse, nec l. 7. C. de Præscript. 30. ann. asseritur, neque verum est, ut patet ex c. 4. & 13. de Præscript. & l. 22. C. de Usur. Ad 4. R. Jura ibi allegata, dum peccati damnant eum,

qui non solvit, loqui de eo, qui mala fide solutionem omittit. At nos loquimur de præscribente, ac per consequens de eo, qui bona fide non solvit. Pariter non valet illud sæpius repetitum, contra Jus Divinum neque consuetudinem neque præscriptionem valere: dixi enim n. 291. non præscribi decimis, prout sunt necessariæ ad decentem Clericorum sustentationem; quatenus verò ad hanc necessariæ non sunt, debentur Jure solum humano. Unde non est ratio, cur ipsi præscribi non possit.

QUÆSTIO II.

Qualis Præscriptio eximat ab onere solvendi decimas?

SUMMARIUM.

296. Discordia DD. circa tempus ad præscriptionem requisitum.

297. Exemptio contra Parochiam propriam requirit 40. annos cum titulo sine hoc tempus immemorabile.

298. Responsio ad opposita.

299. Contra illum, cui decimæ Jure communi non debentur, sufficit tempus ordinarium cum titulo, sine hoc quadragenarium.

300. Explicatur hæc doctrina.

301. Dicto tempore non tantum præteritis, sed etiam futuris decimis præscribitur.

302. Respondetur ad opposita.

303. Non requiritur tempus duplicatum.

304. Possessor immunitatis etiam bona fidei, si condemnatur ad solvendum, tenetur solvere etiam præteritas.

305. Occurritur objectioni.

296 **C**ertum est, ad præscribendam immunitatem à decimis requiri illa, quæ ad præscriptionem in

communi requiruntur, nim. Possessionem, Bonam Fidem, Justum Titulum, & Tempus possessionis à

R 2 Legi;